

VOORSTELLING JAARVERSLAG KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT

DINSDAG 20 NOVEMBER 2012

Meneer de minister,
Collega's parlementsleden,
Geachte aanwezigen,

Het Kinderrechtencommissariaat schuift dit jaar "Rechten werken" als centrale thema in haar jaarverslag naar voren. De kinderrechtencommissaris brengt hiermee een positieve boodschap. Tegelijk ontkent hij niet dat heel wat kinderen en jongeren regelmatig op diverse vormen van onrecht botsen. Ik wil op beide elementen graag een korte reflectie geven.

Kinderrechten vinden steeds meer ingang in allerlei maatschappelijke domeinen. De kinderrechtencommissaris gaf hier al tal van voorbeelden van. Het Internationaal Kinderrechtenverdrag verschijnt daarbij telkens als een zinvol en belangrijk referentiekader. Ik herinner er u allen graag aan dat het Vlaams Parlement altijd al een voortrekkersrol op het vlak van kinderrechten heeft gespeeld. Het is dit parlement dat al op 15 mei 1991 een decreet goedkeurde dat het Kinderrechtenverdrag ratificeerde. Het Kinderrechtenverdrag bestond toen nog maar anderhalf jaar. De Vlaamse overheid was zo de eerste overheid in België die het Kinderrechtenverdrag onderschreef. Na de goedkeuring door de andere overheden werd het in België van kracht op 15 januari 1992.

We zijn vandaag twintig jaar verder en Vlaanderen heeft sedertdien een kinderrechtenexpertise uitgebouwd waarop we terecht trots kunnen zijn. Op internationaal vlak geldt Vlaanderen als een voorbeeld. Er zijn de aanspreekpunten kinderrechten in de Vlaamse administratie. Er zijn de kind- en jongere-effectrapportages die bij decreten die kinderen en jongeren aanbelangen de impact op het leven van kinderen en jongeren in kaart brengen. We hebben een coördinerend minister kinderrechten die we straks nog aan het woord zullen horen. Er is het Kinderrechtencommissariaat dat een onafhankelijke instelling in de bedding van het Vlaams Parlement vormt. Het is ontzettend belangrijk om deze voortrekkersrol te blijven spelen.

Binnenkort zullen we in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking het ontwerp van decreet rond het Klachtenprotocol bij het Kinderrechtenverdrag bespreken. De Vlaamse regering keurde dit ontwerp van decreet net voor de zomer goed. Ik maak me sterk dat ook de plenaire vergadering van het Vlaamse Parlement de komende maanden dit Klachtenprotocol zal bespreken en goedkeuren.

Dames en heren,

Rechten werken, en toch zijn er in Vlaanderen veel kinderen en jongeren die in onze actieve welvaartstaat onvoldoende tot hun recht komen. Ook daar hebben we vandaag heel wat over vernomen, gestaafd met voorbeelden. In het Vlaams Parlement was er begin oktober een actualiteitsdebat over de opvangcentra van het buitengewoon onderwijs van het Gemeenschapsonderwijs. De directe aanleiding was de grote media-aandacht voor de erbarmelijke infrastructuur waarin kinderen en jongeren tijdens weekends en schoolvakanties verblijven. Het debat verliep bij momenten heftig. Toch was iedereen het volmondig eens dat deze situatie onaanvaardbaar is.

Onze samenleving kent vandaag diepe crisissen. De middelen zijn beperkt. Maar hoe beperkt de middelen ook zijn, kinderen en jongeren mogen nooit het kind van de rekening worden. Als parlamentsvoorzitter, maar ook als vader en grootvader, maak ik me daar zorgen over. Ook mijn regio, Limburg, is de voorbije weken zwaar getroffen. Duizenden gezinnen lopen de komende tijd gevaar op grote financiële en sociale problemen. Ook de kinderen en jongeren uit deze gezinnen toonden ons hun angsten en bezorgdheden.

Als Vlaams Parlement moeten we deze signalen niet alleen ernstig nemen, ze moeten onze drijfveer zijn bij ons dagelijkse parlementaire werk. Ik was dan ook blij dat na het parlementaire debat over de opvangcentra, de commissies welzijn en onderwijs beslist hebben om een bijkomende gezamenlijke gedachtewisseling en zitting te organiseren. Ook de kinderrechtencommissaris is daarbij betrokken. De commissies tonen zo aan dat ze veel meer zijn dan plekken waar de waan van de dag centraal staat. Ik wees er reeds in mijn actieplan 2009-2014 op hoe belangrijk het is dat de commissies van het Vlaams Parlement inzetten op thematische debatten en zo aan een actieve agendasetting doen. We moeten vandaag nog veel meer deze weg inslaan.

Ik wil het Kinderrechtencommissariaat aanmoedigen om hier zijn ondersteunende rol trouw verder op te nemen. Door het geven van adviezen en door het signaleren van knelpunten, maar ook door de stem van kinderen en jongeren een volwaardige plek in het Vlaams Parlement te geven.

Als parlement zullen wij trouwens eind oktober volgend jaar jongeren gedurende drie dagen de kans geven om dit huis in te palmen. Met lezingen en debatten. Dit huis moet het kloppend hart van de democratie in Vlaanderen zijn. En dan is het logisch dat ook kinderen en jongeren hier een plaats hebben.

Ik wil tegelijk ook de parlementsleden oproepen om het Kinderrechtencommissariaat zo veel mogelijk in de dagelijkse werking van het parlement in te schakelen. Het jaarverslag, maar ook de adviezen en dossiers van het Kinderrechtencommissariaat bevatten een schat aan relevante informatie.

Ik reken alvast op een snelle bespreking van dit jaarverslag in verschillende commissies.

Dames en heren,

Ik wil tot slot nog even stil staan bij de Klachtenlijn van het Kinderrechtencommissariaat. Het Vlaams Parlement gaf vorig jaar aan het Kinderrechtencommissariaat opdracht op zoek te gaan naar een andere naam voor haar ombudswerking. Dit betekende geenszins dat het parlement ombudswerk voor minderjarigen onbelangrijk vindt – integendeel, sedert begin mei van dit jaar is er zelfs een ombudsmedewerker op het KRC bij gekomen –, maar er heerste wel wat begripsverwarring met de Vlaamse Ombudsdienst. Ik wil de kinderrechtencommissaris en zijn team danken voor de inspanningen die de voorbije periode ook op dat vlak geleverd zijn. Het moet niet evident geweest zijn om een naam te vinden die toch voldoende sérieux uitstraalt, maar tegelijk begrijpelijk is voor kinderen en jongeren. Het Kinderrechtencommissariaat is vandaag een gevestigde waarde in het kinderrechtenlandschap. Ik vind het dan ook belangrijk dat er voor een ernstige, duidelijke naam gekozen is. Ik wens alle medewerkers van het KRC de komende maanden dan ook alle succes met de uitbouw van de Klachtenlijn en met de verdere werking van het Kinderrechtencommissariaat. We zullen volgend jaar ongetwijfeld vernemen of deze reorganisatie zijn vruchten afgeworpen heeft.

Ik dank u voor uw aandacht.

Jan Peumans
Voorzitter